

Til Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Dato: 18.02.2015
Arkiv: 25
Journal: 17/15

Høringsinnspill fra Norsk Ergoterapeutene til NOU – 2014:12 Åpent og rettferdig – prioriteringer i helsetjenesten

Generelt

Vi ser at NOU'en er et grundig utredningsarbeid som tar utgangspunkt i helsetjenestens hovedmålsetting. Det ligger likevel mange etiske vurderinger knyttet til *hvordan* gode leveår skal vurderes, *hvordan* gjøre rettferdige fordelinger og *hvem* som beslutter. Norsk Ergoterapeutforbund mener at både spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten må ta ansvar for prioritering etter de samme kriteriene.

Norsk Ergoterapeutforbund velger her å trekke frem enkelte områder i utredningen.

Prioriteringskriterier

Norsk Ergoterapeutforbund mener at helsegevinstkriteriet, ressurskriteriet og helsetapskriteriet kriteriene virker hensiktsmessige, men at en vektning av kriteriene må legges til grunn. Det kommer ikke frem hvordan og hvem som skal anvende prioriteringskriteriene i praksis. De er komplekse og krever kompetanse innen helse, jus og økonomi.

Når helsepersonell og pasienter skal tillegges ansvar i prioriteringsarbeidet, må kriterier og begrunnelser være tilgjengelige, forståelige og relevante.

Brukerinvolvering

NOU'en har et tydelig fokus på å inkludere brukere eller medborgere. Dette må organiseres på en demokratisk måte. Hvis oppmøte og deltakelse er av betydning, må også *vilkårene* for å kunne møte og delta være likeverdige. Brukerrepresentanter må representere «alle» og ikke bare representere seg selv eller en forening/ organisasjon.

Det må tilrettelegges for brukermedvirkning og tilgjengelighet i vid forstand, slik at behov knyttet til for eksempel transport, syn, hørsel, ledsager og tolk ikke er til hinder for deltakelse.

Etiske prinsipper og vurderinger

Å tenke upartisk og allment innebærer i seg selv mange etiske *refleksjoner*.

Norsk Ergoterapeutforbund savner en tydeliggjøring av betydningen av refleksjon innen prioriteringsarbeid.

Ordene åpen og åpenhet er brukt mange ganger kan også misbrukes. Det må være tydelig i hvilke saker begrensninger i åpenhet dette er relevant.

Begrensninger av åpenheten må prøves og etterprøves i praksis.

Tverrfaglighet

Norsk Ergoterapeutforbund savner ergoterapeuter og Norsk Ergoterapeutforbund i oversikten over aktører som gir innspill (s 13 og 14). Det nevnes ulike fagråd, men ikke noen spesifisering av hvilke det skal være.

Norsk Ergoterapeutforbund vil gjerne bidra i fagråd med relevans for yrkesutøvelsen til ergoterapeuter.

Alle de tre sentrale områdene i vedlegg 5 krever tverrfaglig tilnærming, og ergoterapeuter er sentrale aktører.

Kommentarer til de foreslåtte virkemidlene

Norsk Ergoterapeutforbund støtter de foreslåtte virkemidlene, og vil gjøre følgende presiseringer:

- Kunnskap om prioriteringskriterier, prosesser og beslutningsverktøy må inngå i alle relevante utdanninger, men spesielt i utdanninger av ledere, som må konkretisere kriteriene for egne virksomhet.
- Det må utvikles nasjonale retningslinjer. Valg av brukergrupper for retningslinjer innebærer en implisitt(skjult) prioritering. Brukere med flere diagnoser med ulike retningslinjer eller brukergrupper uten retningslinjer må ivaretas på lik linje med brukere med én diagnose og én retningslinje.
- Nasjonal informasjonsstrategi og et nasjonalt fagmiljø for informasjon på prioriteringsområdet støttes. Disse må forankres der prioriteringene foretas, for å kvalitetssikre alle prioriteringer.
- Det må tydeliggjøres hvordan innsatsstyrt finansiering (ISF) påvirker prioriteringer og hvordan finansieringsordninger påvirker henvisningspraksis og prioriteringer hos fastleger og spesialister.

- Gradert egenbetaling etter prioritet må knyttes direkte til nasjonale retningslinjer og sees i sammenheng med hvordan man klarer å vurdere helsegevinst, ressursbruk og helsetap. Egenbetaling må ikke skaper sosiale ulik i helse.
- Alle økonomiske tiltak må overvåkes nøye.

Vi ønsker lykke til med det videre arbeidet, og bidrar gjerne, dersom det er ønske om det.

Med vennlig hilsen
Norsk Ergoterapeutforbund

Nils Erik Ness
forbundsleder